

نظامنامه مقیاسات

یوم یکشنبه ۲۳ حوت ۱۳۰۴ شمسی

(در مطبعه حروفی ریاست شرکت رفیق طبع گردید)

جلد ۵۰۰۰

تعداد طبع ثانی

نظامنامه مقیاسات

(تمهید)

از آنجا که هر فرد انسان برای اجرای معاملات و تبادلۀ احتیاجات خود بحساب محتاج و چیزی که معاملات و احتیاجات عمومی بذریعۀ آن تبادلۀ و حساب میشود. مسکوکات، اوزان، ذراع است علمای حساب بغرض تسهیلات معاملات و زود فهمیدن این حسابات، اساسی که جدید تر و بهتر برای مسکوکات، اوزان، ذراع گذاشته اند اصول اعشاریه است که واحد قیاسی آن به اصول اعشاری اضعاف و مجرا گردیده هر مقداری را که معلوم کردن بخواهند یک تامل اندک فهمیده میشود اما در افغانستان اوزان، ذراع، مسکوکات مختلفه رواج داشته به اصول اعشاریه نی بلکه یک اندازه و مقیاس هم ندارد مثلاً یک خروار هشتاد سیر، یک سیر شانزده پاو، و یک پاو چهار خورد است که تجزیه و اضعاف آن بدرجات مختلفه میشود همچنان ذرع از شانزده گره و هر گره از چهار بار مرکب است و رویه نیز وزن و قیمت آن یک مقیاس و اندازه صحیح را حائز نیست که ما ازین مشکلات همشیه در تطبیق معاملات خود چه از خارج مینمائیم و یا بدخل مملکت خود داد و ستد می کنیم متحمل خساره های بزرگ مادی و معنوی شده ایم.

لهذا برای رفع این صعوبات و حل این مشکلات ملیه و اصلاح این نواقصات حسابیه اوزان، ذراع، مسکوکات افغانستان به اصول اعشاریه تحویل نموده شد تا سهولت و فواید ازین اصول مقبول برای دولت و ملت افغانیه عاید گردد.

فصل اول

ماده (۱) مقیاسات مساحت که باسم گزشاه، گز معمار، گز جریب، جاری بود به میتر تبدیل شد.

اضعاف و اجزای متر قرار ذیل است.

(اجزای متر)

دهم میتر	مساویست به	دهم حصه متر
صدم میتر	" "	صدم حصه متر
هزارم میتر	" "	هزارم حصه متر

(اضعاف میتر)

لس متری	"	"	۱۰	"
" سل	"	"	۱۰۰	"
" زر	"	"	۱۰۰۰	"
لس زره	"	"	۱۰۰۰۰	"

فصل دوم

۲:- مقیاس اوزان، نخود، متقال، خورد، پاو، چهارک، سیر، خرور بود که همه بگرام تبدیل یافته (اجزا و اضعاف گرام بقرار ذیل است)

اجزای گرام:

دهم گرام	مساویست به	دهم حصه گرام
"	"	" صدم
"	"	" هزارم

اضعاف گرام:

لس گرامه	"	"	۱۰	"
" سل	"	"	۱۰۰	"
" زر	"	"	۱۰۰۰	"
لس زره	"	"	۱۰۰۰۰	"

فصل سوم

۳:- مسکوکات جدید که آینده نرخ اشیاء و معاملات بآن میشود وزن و قیمت آن بقرار ذیل است:

اول مسکوک طلا	نام	وزن	نرخ
الف:	یک امانی	۶ گرام	۲۰ افغانی

ب:	نیم امانی	۳ "	۱۰ "
دوم مسکوک نقره	نام	وزن	قیمت
الف:	یک افغانی	لس گرامه	۱۰۰ پول
ب:	نیم "	۵ "	۵۰ "
ج:	۲۰ پولی	۲ "	۲۰ "
سوم مسکوک مسی	نام	وزن	قیمت
الف:	۲ پولی	۲ گرام	۲ پول
ب:	۵ "	۳ "	۵ "
ج:	۱۰ "	۶ "	۱۰ "

۴:- نرخ مسکوکات سابقه نسبت به مسکوکات جدید بقرار ذیل است که به خزائن دولت و در بین اهالی بهمین قیمت داد و ستد میشود و رائج باشد:-

۱۰ افغانی	یازده روپیه کابلی
۱۱ پول	یک " "
۴۵ پول	یکقران کابلی
۳۰ "	یکعباسی
۲۲ "	سه شاهی
۱۵ "	سناری
۷ "	یکشاهی
۳ "	دو پیسه

نرخ قران و عباسی و سه شاهیکی و سناری و شاهیکی که در فوق معین شده برای یک یک دانه است که در بازار برای خرید اشیاء و مایحتاج خود پول میسازند اگر تعداد آنها زیاد باشد مثلاً دوازده شاهیکی یا شش سناری و یا چهار سه شاهیکی و یا سه عباسی گی یا دو قران داشته باشیم یک روپیه کابلی حساب میکنیم و اگر این تعداد ها را که یک

روپیه شناخته میشوند بخواهیم پول بسازیم نود و یک پول چاند خواهد داشت همچنان از یک روپیه تاده روپیه را اگر پول بسازیم و یا افغانی حساب کنیم از قرار نود و یک پولی حساب خواهد شد و اگر یازده روپیه شود به ده افغانی محسوب و تبادل می شود.

فصل چهارم اصول اجراءات

۵:- بدفاتر رسمی از ابتدای سال ۱۳۰۵ بقدر ممکنه تطبیق وزن زرعه و مسکوکات سابقه در واردات و مصارفات دولت باوزان و مقادیر جدید میشود الی آخر سال مذکور اوزان و مقادیر سابقه و جدیده حتی الامکان بدفاتر دولت داخل باشد در سنه ۱۳۰۶ خواه مخواه در دفاتر دولت اوزان و مقادیر و مسکوکات سابقه و جدیده تحریر شود و بسنه ۱۳۰۷ اگر محاسبین در مهارت خودها باوزان و مقادیر جدیده مطمئن باشند وزن و ذرعۀ قدیمه را بالکل از دفاتر محو و وزن و متر جدیده را در قید قلم بیاورند اگر بعضی کاملاً مهارت نداشته باشند تا آخر سال ۱۳۰۷ نیز ادخال اوزان و مقادیر جدیده و سابقه را بدفاتر رسمی میتوانند.

(۶):- برای اجرای معاملات اهالی از اقسام سنگهای وزن و مترهای جدید بقدر مکفی از طرف دولت ساخته بهمه نقاط افغانستان تقسیم میشود.

(۷):- سنگهای وزنی و مترها در مرکز های ولایات که اداره بلدیه موجود باشد بذریعه مامورین بلدیه و بدیگر مواضع بواسطه قوماندان های کوتوالی تقسیم میشود و همچنان بحکومتی ها و علاقه داری ها که وظیفه کوتوالی بعهده حکام و علاقه داران است بذریعه آنها تقسیم میشود.

(۸):- قیمت سنگها و میتر های جدید در تمامی نقاط مملکت افغانستان بیک قیمت عادلانه قرار داده میشود که قیمت آن از وزارت مالیه معین میشود کسانیکه قیمت آن را نقد تادیه نتوانند الی شش ماه بانها قسط کرده خواهد شد.

۹:- سنگ های وزنی آهنی و چودنی و برنجی و ذراع آهنی سابقه که نزد اهالی است اگر بمواضعیکه تقسیم اوزان جدیده میشود بیاورند از آنها بقیمت همان فلز گرفته عوض آن از سنگ ها و میتر های جدید بقیمت برای شان داده میشود.

۱۰:- از مقیاسات مذکوره دیگر اشخاصیکه از طرف حکومت مجاز شوند به نمونه مقیاساتیکه از طرف دولت ساخته شده نیز بداخل ساخته می توانند و بمهر نشان مقیاسات که در مراکز ولایات و حکومتی های اعلی موجود است ممهور کرده بعد اجرای داد و ستد به آن مقیاسات کرده خواهد شد.

۱۱:- در دهات و قری که داد و ستد خود را بوزن جدید می نمایند از روی سنگ های مهری دیگر سنگ ها را تطبیق داده تا زمانیکه از طرف حکومت سنگ های آهنی مهر نشاندار تهیه و توزیع شود بان سنگ ها وزن و معامله میتوانند.

۱۲:- در مراکز هرگاه خود اهالی از بساط های مذکور برای اجرای معامله خود ها ساخته بودند موافق قاعده (۱۴) باز خواست کرده میشود.

۱۳:- مقیاسیکه در مراکز نایب الحکومه کی ها و حکومتی های اعلی و کلان مهر نشان دولت را نداشته باشند از درجه اعتبار ساقط گفته میشوند مامورین بلدیه و قوماندانهای کوتوالی مواظبت می نمایند که در مراکز مذکور بمقیاسات بدون مهر و نشان کسی داد و ستد نکند اگر مقیاسات وزن و میتر های را که بدون نشان دولت باشد در آنجاها استعمال کنند بر وفق قانون جزای عمومی مجازات می یابند.

۱۴:- در مقیاساتیکه بمهر نشان دولت باشد و یا دیگر سنگ ها که موافق اوزان جدید در قری و دهات میسازند اگر تفاوت ظاهر شود درباره استعمال کننده آنها مطابق جزای عمومی مجازات تعزیری اجرا میشود.

۱۵:- از سنه ۱۳۰۵ الی آخر ۱۳۰۷ سنگ های وزن و متر جدید در بین اهالی شروع می باید شروع از سنه ۱۳۰۸ بالکل اوزان و ذرعه های سابقه متروک میشود و اگر از سال ۱۳۰۸ کسی به سنگ ها و ذرعه های سابقه داد و ستد نماید جزای تعزیری می یابند.

نظامنامه هذا را در زمره نظامات دولت منظور و اجرای احکام موادش را امر و اراده میفرمائیم.